צד א', צד ב'

לידיעת הציבור

גם לזוגות שחיים ללא נישואים יש זכויות. גם בעת פרידה

זוגות רבים ב"פרק ב'" בוחרים לחתום על הסכמי ממון שונים ולחיות יחד כזוג לכל דבר ועניין מבלי להתחתן. זוגות כאלה נחשבים ל"ידועים בציבור", ולפעמים גם הם נפרדים. עו"ד אלינור ליבוביץ', הפועלת בתחום יחסי האישות ודיני המשפחה זה 18 שנים, מסבירה:

"'ידוע בציבור' הוא ההגדרה על פי חוק של זוג המנהל משק בית משותף ומקיים חיי אישות. מגורים משותפים הם תנאי מוחלט להכרת הזוג כידועים בציבור. גבר ואשה המחזיקים כל אחד דירה ולנים האחד אצל משנהו לפרקים, ואפילו רוב ימי השבוע, אינם נחשבים כידועים בציבור".

– אחרי כמה זמן מוכרים בני זוג כידועים בציבור?

"החוק אינו קובע פרק זמן מינימלי מוגדר למצב שבו קיימות זכויות לידוע בציבור. באחד מפסקי הדין הוכרה כידועה בציבור אשה שהתגוררה יחד עם מישהו שנפטר רק כשלושה חודשים לפני כן".

– אילו זכויות צוברים בני זוג החיים כידועים בציבור במשך שנים?

"בתנאים מסוימים הלכת השיתוף, המתייחסת לבני זוג נשואים, עשויה לחול גם על ידועים בציבור. עם התייצבות הקשר בין בני הזוג וכעבור פרק זמן מסוים המשתנה ממקרה למקרה, עשוי בית המשפט להחליט כי הלכת השיתוף תחול גם על ידועים בציבור, ולקבוע כי נכסים אשר נצברו במהלך החיים המשותפים שייכים לשני הצדדים, וכי יש לחלוק בהם שווה בשווה בעת פירוד".

– האם יש הבדל בהתייחסות בין דירת מגורים לנכסים אחרים?

"אם מדובר בדירת המגורים בה התגוררו הגבר והאשה שחיו כידועים בציבור, תהיה לבית המשפט נטייה להחיל את חזקת השיתוף על הדירה. לעומת זאת, אם מדובר ברכוש עסקי, יש צורך בראיות תומכות נוספות".

– האם זכאית ידועה בציבור למזונות מבן זוגה?

"לגבי מזונות, לתקופה בה הזוג חי יחד, קבעה הפסיקה כי ניתן להחיל על הידוע בציבור חובת מזונות כלפי האשה. בית המשפט העליון קבע כי סביר שאשה לא תסכים לחיות יחד עם גבר ולמלא את תפקידיה וחובותיה בלי שתיהנה מהזכויות המוקנות, ביניהן הזכות לכלכלתה ולפרנסתה. לעומת זאת", מסייגת עו"ד אלינור ליבוביץ', "ללא הסכם מפורש, לא ייפסקו מזונות לזכות ידועה בציבור לאחר הפירוד בין בני הזוג. כשם שאשה נשואה שמתגרשת מבעלה אינה זכאית למזונות ממנו, כך יש לפטור גבר מלשלם מזונות לידועתו בציבור מיום שדרכיהם נפרדו. עם זאת, לאחרונה, במספר פסקי דין נפסקו פיצויים, מעין דמי הסתגלות, לידועה בציבור אשר סולקה באופן פתאומי מהבית או ננטשה ללא התראה על ידי בן זוגה".

עו"ד אלינור ליבוביץ' מפעילה את האתר "גירושין": http://www.gerushin.co.il/site/index.asp ומנהלת מספר פורומים של ייעוץ ברשת האינטרנט.